

ПРАКТИЧНИЙ ІНСТРУМЕНТ ДЛЯ
МОЛОДІЖНОГО АУДИТУ

КИЇВ

2026

Участь молоді без бар'єрів: моніторинги громад

Практичний інструмент для
молодіжного аудиту громади

Брошура для молодіжних команд, молодіжних рад, центрів і громадських організацій, які хочуть оцінити рівень молодіжної участі у своїй громаді та перетворити результати оцінки на конкретний план дій.

Цей матеріал розроблено громадською організацією «Освіта 360» у консорціумі з ГО «SVOI PRO» та ГО «Жіноче лобі» у межах проєкту «Участь молоді без бар'єрів: моніторинги громад», за фінансової підтримки Ради Європи у межах діяльності проєкту «Молодь за демократію в Україні: Фаза IV». Погляди, викладені в ньому, жодним чином не відображають офіційну позицію Ради Європи.

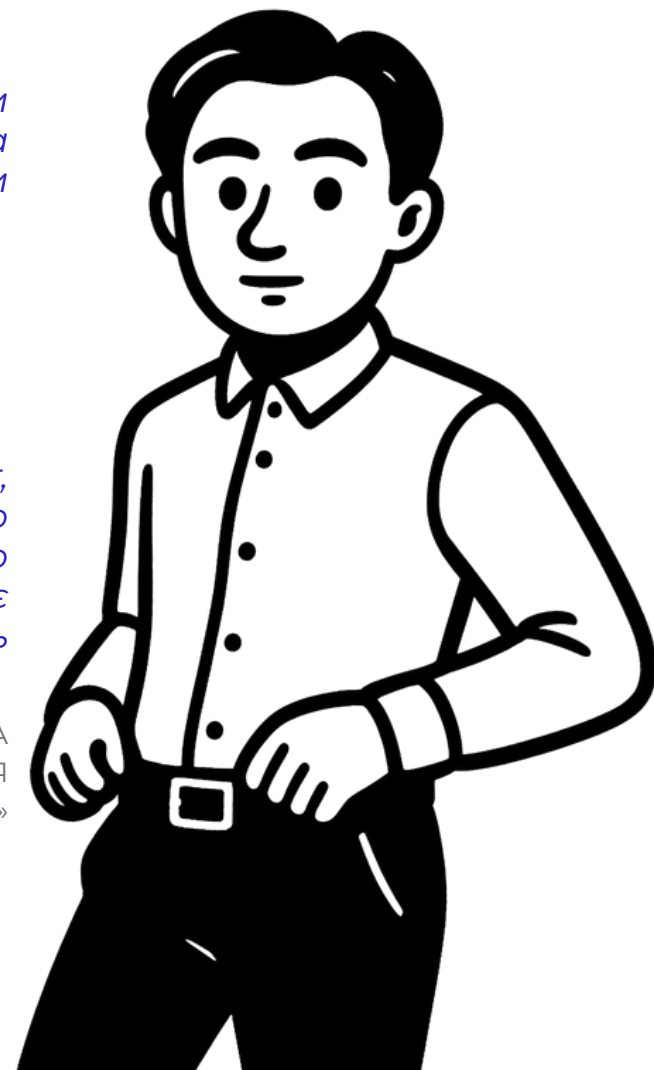
КОМЕНТАРІ АВТОРІВ

«Наша команда надихалася ідеєю створити інструмент, який допоможе подивитися на громаду очима молоді людини, побачити можливості та бар'єри для участі»

ЮЛІАНА ВАЩУК
ГОЛОВА ПРАВЛІННЯ
ГО «СВОЇ Про»

«Учасники та учасниці отримали інструмент, який допомагає перейти від загального уявлення про молодіжну участь до конкретного аналізу: що працює, що створює бар'єри і які рішення можуть зробити участь молоді більш доступною та змістовною»

РОСТИСЛАВ СЕМКА
ГОЛОВА ПРАВЛІННЯ
ГО «ОСВІТА 360»

ЗМІСТ

01	Коментарі авторів	10	Як працює цей інструмент: методологія
03	Про проєкт	12	Етап 1. Досліджуємо ситуацію у громаді
04	Мета проєкту	15	Етап 2. Оцінюємо рівень молодіжної участі
05	Хто долучились та що було зроблено	20	Етап 3. Перетворюємо результати на дії
06	Що таке молодіжний аудит громади	25	Аудит завершено. Що далі?
07	Що дозволяє дослідити аудит, хто його може проводити	27	Кейси молодіжних команд
08	Для кого корисні результати аудиту і опитування	36	Практичні поради командам
09	Що команда отримує в результаті	37	Як використати інструмент у своїй громаді

«Участь молоді без бар'єрів: моніторинги громад» — проєкт, спрямований на посилення реальної та змістовної участі молоді у житті своїх громад.

Його ключова ідея — допомогти молодим людям не лише краще зрозуміти, які можливості для участі існують у їхніх громадах, а й самостійно оцінити, наскільки ці можливості є доступними, інклюзивними, та справді дозволяють молоді впливати на рішення.

ЧОМУ ЦЕ ВАЖЛИВО?

Наявність у громаді молодіжного центру, молодіжної ради, програм, консультацій чи окремих заходів ще не завжди означає, що молоді люди мають реальну можливість брати участь у житті громади.

Важливо дивитися глибше: чи знає молодь про ці можливості, чи може ними скористатися, чи доступні вони для різних груп, чи враховується їхня думка та чи має участь молоді реальний вплив на рішення, які приймаються у громаді.

ЗСУВ ФОКУСУ

Що у громаді є для молоді?

Наскільки молодь насправді може долучатися, бути почутою та впливати?

МЕТА ПРОЄКТУ

Мета проєкту — посилити спроможність молодих людей самостійно аналізувати стан молодіжної участі у своїх громадах, виявляти бар'єри та сильні сторони, формувати обґрунтовані рекомендації й разом із місцевими стейкхолдерами планувати конкретні кроки для покращення можливостей молоді брати участь у житті та розвитку громади.

Молоді люди не лише брали участь у моніторингу, а безпосередньо досліджували та ініціювали зміни у своїх громадах.

Від навчання — до власного аудиту громади

Першим етапом проєкту стала навчальна програма, під час якої учасники та учасниці працювали з темами молодіжної участі, безбар'єрності, інклюзії, прав людини, роботи з даними та практичними підходами до проведення молодіжного аудиту.

Навчання поєднувало теоретичні матеріали, практичні завдання, роботу з реальними ситуаціями, обговорення та обмін досвідом між учасниками та учасницями з різних громад. Це дозволило командам підготуватися до самостійного проведення моніторингу та подальшої роботи з його результатами.

**Переглянути матеріали та
записи навчальної
програми**

ХТО ДОЛУЧИЛИСЬ?

До навчальної частини проєкту долучилися молоді люди, представники й представниці молодіжних центрів, молодіжних рад, громадських організацій, активісти та активістки з різних областей України.

Після навчання були сформовані молодіжні команди, які перейшли до практичного етапу — проведення молодіжного аудиту. Команди працювали у дев'яти громадах України, представляючи різні регіони та локальні контексти.

У кожній громаді учасники та учасниці аналізували наявні можливості для молоді, працювали з документами та даними, досліджували досвід ровесників, визначали бар'єри та сильні сторони, а після завершення аудиту — формували рекомендації та плани подальших дій.

Команда з Ніжинської ОТГ

Команда з Боратинської ОТГ

ЩО БУЛО ЗРОБЛЕНО?

У межах проєкту:

- проведено навчальну програму молодіжної участі, інклюзії, безбар'єрності та практичних підходів до моніторингу;
- розроблено методологію та практичний інструмент молодіжного аудиту громади;
- молодіжні команди апробували інструмент у дев'яти громадах;
- учасники та учасниці зібрали та проаналізували дані про можливості й бар'єри для участі молоді;
- команди визначили сильні сторони та проблемні аспекти молодіжної участі у своїх громадах;
- за результатами аудитів сформовано рекомендації та локальні плани дій;
- напрацьований досвід команд став основою для вдосконалення інструменту та підготовки цієї практичної брошури.

ЩО ТАКЕ МОЛОДІЖНИЙ АУДИТ ГРОМАДИ

Молодіжний аудит громади — це практичний спосіб комплексно оцінити, на якому рівні у громаді створені умови для реальної, доступної та змістовної участі молоді.

Його **завдання** — подивитися на громаду з перспективи молодих людей, зрозуміти, які можливості для молоді існують, чи знає вона про них, чи може ними скористатися, чи доступні вони для різних груп, чи мають молоді люди можливість висловлювати свою позицію та чи впливає їхня участь на рішення у громаді.

Аудит допомагає перейти від загальних вражень і припущень до структурованого аналізу, що спирається на факти, дані, документи та досвід самої молоді.

Ця брошура допоможе зацікавленим молодіжним командам використати створений інструмент, провести власний аудит громади та перетворити його результати на конкретні рішення й дії.

ЛОГІКА АУДИТУ

- 01 Дані
- 02 Спільна оцінка
- 03 Визначення рівня участі
- 04 Визначення існуючих бар'єрів
- 05 Рекомендації
- 06 План дій
- 07 Зміни у громаді

ЩО ДОЗВОЛЯЄ ДОСЛІДИТИ АУДИТ?

За допомогою аудиту команда може **комплексно проаналізувати середовище для молодіжної участі** у своїй громаді та визначити його сильні й слабкі сторони. Зокрема, аудит допомагає дослідити:

- чи існують у громаді механізми та простори для участі молоді;
- наскільки молоді люди знають про наявні можливості;
- чи є інформація про них зрозумілою та доступною;
- чи можуть до участі долучатися різні групи молоді;
- які фізичні, інформаційні, соціальні, організаційні або інші бар'єри можуть цьому перешкоджати;
- чи мають молоді люди можливість висловлювати свою думку та пропонувати рішення;
- чи залучають молодь до консультацій, планування та процесів прийняття рішень;
- чи можна простежити реальний вплив молодіжних пропозицій та ініціатив;
- наскільки системною є робота громади з молодіжною участю.

ХТО МОЖЕ ПРОВОДИТИ АУДИТ?

Молодіжний аудит передусім задуманий як інструмент, який можуть використовувати самі молоді люди. Проводити його можуть:

- молодіжні ради;
- молодіжні центри та простори;
- неформальні молодіжні команди;
- громадські та молодіжні організації;
- учнівське і студентське самоврядування;
- активісти й активістки;
- молодіжні працівники та працівниці спільно з молодіжними командами.

Найкраще аудит працює тоді, коли його проводить команда, а не одна людина. Це дозволяє порівнювати різні погляди, перевіряти припущення, спільно працювати з інформацією та уникати ситуації, коли результат ґрунтується лише на особистому досвіді одного учасника чи учасниці. До окремих етапів також доцільно залучати ширше коло молоді, представників місцевого самоврядування, молодіжних працівників, громадські організації, освітні заклади та інших людей, які можуть допомогти отримати необхідні дані або краще зрозуміти ситуацію.

ДЛЯ КОГО КОРИСНІ РЕЗУЛЬТАТИ АУДИТУ?

Результати молодіжного аудиту можуть бути корисними не лише команді, яка його проводить.

МОЛОДІ ЛЮДИ

Можливість краще зрозуміти, які механізми участі існують у громаді, побачити бар'єри та аргументовано говорити про необхідні зміни.

МОЛОДІЖНІ РАДИ, ЦЕНТРИ ТА ОРГАНІЗАЦІЇ

Основа для планування роботи, адвокації та розвитку нових ініціатив.

ОРГАНИ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ

Джерело конкретних даних і рекомендацій щодо того, як зробити місцеву молодіжну політику більш доступною, інклюзивною та орієнтованою на потреби молоді.

ГРОМАДА ЗАГАЛОМ

Відправна точка для діалогу між молоддю та тими, хто ухвалює рішення.

ЧИМ АУДИТ ВІДРІЗНЯЄТЬСЯ ВІД ОПИТУВАННЯ?

Опитування молоді є важливим інструментом, але воно дає відповідь переважно на запитання: **що думають, відчують або з чим стикаються молоді люди?**

Молодіжний аудит поєднує різні джерела інформації: досвід молоді, результати опитувань, відкриті дані, місцеві документи, інформацію про програми та установи, спостереження команди, консультації зі стейкхолдерами та інші доступні підтвердження.

Тому опитування може бути одним із джерел інформації для аудиту, але не замінює його.

ОПИТУВАННЯ

«Що думає молодь про можливості участі у громаді?»

МОЛОДІЖНИЙ АУДИТ

«Які можливості існують, наскільки вони доступні, як ними користується молодь, що підтверджують дані та документи, які бар'єри існують і що можна зробити для покращення ситуації?»

ЩО КОМАНДА ОТРИМУЄ В РЕЗУЛЬТАТІ?

Наприкінці молодіжного аудиту результатом роботи стає комплексна картина молодіжної участі у громаді, яка допомагає:

- визначити сильні сторони та наявні можливості;
- побачити ключові бар'єри й проблемні зони;
- оцінити поточний рівень молодіжної участі;
- визначити питання, які потребують першочергової уваги;
- сформулювати аргументовані рекомендації;
- підготувати конкретний план подальших дій.

Тому аудит завершується переходом до обговорення питання:

«Що ми можемо зробити з цими результатами?»

Саме в цьому полягає його головна цінність – перетворити спостереження та зібрані дані на основу для діалогу в можливі рішення й ідеї конкретних змін.

ЯК ПРАЦЮЄ ЦЕЙ ІНСТРУМЕНТ

Основою інструменту є Excel-файл, у якому поєднано опитувальник для оцінювання молодіжної участі, автоматичне опрацювання результатів та робочі форми для подальшого аналізу й планування.

Інструмент побудований так, щоб команда могла не просто відповісти на питання та отримати певний бал, а послідовно пройти три етапи.

Перед початком роботи радимо команді спершу відкрити файл і ознайомитися з усіма його робочими сторінками. Не потрібно одразу починати виставляти оцінки: важливо побачити весь маршрут аудиту та зрозуміти, до якого результату веде кожна його частина.

ЕТАП 1 Дослідити ситуацію у громаді

Зібрати факти, документи, думки молоді та інші дані, необхідні для аргументованої оцінки.

ЕТАП 2 Оцінити рівень молодіжної участі

Спільно пройти 48 питань аудиту та за допомогою автоматичного дашборду (інформаційної панелі) побачити загальну картину, сильні сторони та проблемні зони.

ЕТАП 3 Перетворити результати на дії

Визначити ключові бар'єри, людей та інституції, які можуть впливати на ситуацію, сформувати рекомендації та конкретний план дій.

З ЧОГО СКЛАДАЄТЬСЯ ІНСТРУМЕНТ

1

Опитувальник молодіжного аудиту

Основна робоча частина. Містить 48 питань, згрупованих у тематичні блоки. Команда послідовно працює з кожним, обговорює ситуацію, обирає відповідь та, за можливості, підтверджує її конкретними даними або джерелами.

Опитувальник не є тестом, у якому потрібно отримати якомога більшу кількість балів.

2

Дашборд результатів

Після заповнення опитувальника результати визначаються автоматично: загальний результат, поточний рівень участі, результати за тематичними блоками, сильні сторони, блоки з нижчими результатами та напрям, що потребує першочергової уваги.

Загальний результат співвідноситься з вісьмома сходами молодіжної участі Роджера Харта.

3

Робота з бар'єрами та рекомендаціями

Команда аналізує блоки з нижчими результатами: що саме заважає молоді брати участь, чому виникає ця проблема, що потрібно змінити. На основі аналізу формуються рекомендації.

4

Карта стейкхолдерів

Команда визначає людей, установи та організації, дотичні до виявленої проблеми: хто ухвалює рішення, хто може впливати, кого проблема стосується, хто може стати партнером, кого важливо залучити.

5

План дій

Фінальна робоча частина переводить висновки у конкретні завдання: що зробити, який результат очікується, хто відповідатиме, кого залучити, у який термін.

Саме план дій перетворює аудит із дослідження на інструмент практичних змін у громаді.

01

ДОСЛІДЖУЄМО СИТУАЦІЮ У ГРОМАДІ

Перший етап — це робота з інформацією. Якість результатів аудиту безпосередньо залежить від того, наскільки аргументованими будуть відповіді команди.

- Крок 1. Відкрийте та збережіть власну копію інструменту;
- Крок 2. Ознайомтеся зі структурою інструменту;
- Крок 3. Підготуйте інформацію про громаду;
- Крок 4. Прочитайте запитання, не поспішаючи ставити оцінку;
- Крок 5. Зберіть підтвердження.

Завантажити інструмент для проведення аудиту молодіжної участі в громаді

ЗВІДКИ БРАТИ ДАНІ

Перед заповненням опитувальника важливо не покладатися лише на власні враження, а зібрати якомога повнішу картину. Для цього можна використовувати:

- рішення та документи органу місцевого самоврядування;
- місцеві програми та стратегії;
- офіційні сайти та соціальні мережі громади;
- інформацію молодіжних рад, центрів і просторів;
- статистичні дані;
- результати опитувань молоді;
- інтерв'ю;
- фокус-групи;
- консультації з молодіжними працівниками і працівницями, та представниками і представницями місцевої влади;
- власні спостереження команди.

ПЕРЕВІРЯЙТЕ ВАЖЛИВІ ВИСНОВКИ БІЛЬШ НІЖ ОДИМ ДЖЕРЕЛОМ

офіційні документи + статистика + інтерв'ю або опитування

ЩО ПОКАЗАЛА АПРОБАЦІЯ

Власний досвід також є важливим джерелом, однак, де це можливо, його варто перевіряти та доповнювати іншими даними. Під час апробації інструменту команди побачили, що **одна й та сама ситуація може по-різному сприйматися людьми**. Тому додаткові джерела допомагають зробити оцінку більш обґрунтованою.

37	3. Джерела даних і методи моніторингу		
38	Джерело / метод	Використано?	Кількість / охоплення
39	Аналіз сайту громади	▼	n/a
40	Аналіз сторінок громади в соцмережах	▼	n/a
41	Аналіз місцевих документів / програм	▼	n/a
42	Інтерв'ю або розмова з молоддю	▼	
43	Інтерв'ю або розмова з представником місцевої влади	▼	
44	Консультація з молодіжною радою / центром	▼	
45	Спостереження за просторами / заходами	▼	
46	Опитування молоді	▼	
47	Інше	▼	
48			
49			
50			
51			
52			
53			
54			

+ ≡ 01 Паспорт ▼ 02 Опитувальник ▼ 03 Дашборт ▼ 04 План взаємодії ▼ 05 Методологія ▼

ПІДГОТОВКА

Три перші кроки роботи з файлом: **власна копія, огляд структури та базова інформація про громаду.**

1 Відкрийте та збережіть власну копію інструменту

ЩО РОБИМО?

Завантажуємо Excel-файл або створюємо власну копію файлу, з якою працюватиме ваша команда.

ДЕ ЦЕ ЗНАЙТИ?

На стартовій сторінці файлу / у меню завантаження або створення копії.

ЩО ПОТРІБНО ЗРОБИТИ?

Збережіть окрему версію інструменту для вашої громади та назвіть її так, щоб усі члени команди могли легко її ідентифікувати.

2 Ознайомтеся зі структурою інструменту

ЩО РОБИМО?

Перед заповненням переглядаємо всі вкладки, аби розуміти загальну логіку роботи.

ДЕ ЦЕ ЗНАЙТИ?

У нижній частині Excel-файлу, серед вкладок інструменту.

ЩО ПОТРІБНО ЗРОБИТИ?

Відкрийте по черзі опитувальник, дашборд та робочі сторінки. На цьому етапі нічого не потрібно оцінювати — завдання побачити весь процес цілком.

НА ЩО ЗВЕРНУТИ УВАГУ?

Окремі частини таблиці містять автоматичні формули. Не змінюйте комірки, у яких уже закладені розрахунки.

ПОРАДА

Спершу пройдіть файл разом усією командою. Це допоможе однаково розуміти завдання аудиту.

3 Підготуйте інформацію про громаду

ЩО РОБИМО?

Фіксуємо базову інформацію про громаду та контекст проведення аудиту.

ДЕ ЦЕ ЗНАЙТИ?

У вступному блоці опитувальника / інформаційному блоці файлу.

ЩО ПОТРІБНО ЗРОБИТИ?

Внесіть передбачену інструментом інформацію про громаду та команду. Якщо відповідне поле передбачене, зафіксуйте також дату або період проведення аудиту.

НАВІЩО ЦЕ ПОТРІБНО?

Аудит фіксує ситуацію у конкретний момент часу. Це особливо важливо, якщо через шість місяців або рік команда повторить оцінювання.

ОЦІНКА ПОЧИНАЄТЬСЯ З ДОКАЗІВ

4 Прочитайте запитання, не поспішаючи ставити оцінку

ЩО РОБИМО?

Переходимо до 48 запитань аудиту та послідовно аналізуємо кожне з них.

ДЕ ЦЕ ЗНАЙТИ?

Вкладка з опитувальником молодіжного аудиту.

ЛОГІКА РОБОТИ

Для кожного питання спочатку визначте: що ми вже знаємо? звідки ми це знаємо? чого нам бракує, щоб дати обґрунтовану відповідь?

Якщо інформації недостатньо — не вгадуйте. Зафіксуйте, які дані потрібно знайти, і поверніться до питання після додаткового дослідження.

ТИПОВА ПОМИЛКА

«Мені здається, що це у нас працює добре».

КРАЩЕ

«Ми бачимо, що це працює, тому що є відповідне рішення, протягом року відбулося три консультації та у них взяли участь __ молодих людей».

5 Зберіть підтвердження

ЩО РОБИМО?

Для відповіді шукаємо факти, які підтверджують або спростовують наше припущення.

Наприклад, якщо питання стосується участі молоді у публічних консультаціях, варто перевірити:

- чи проводилися такі консультації;
- як молодь про них інформували;
- скільки молодих людей долучилися;
- чи могли вони подавати пропозиції;
- які пропозиції були отримані;
- чи були вони враховані у фінальних рішеннях.

ЩО ВНОСИТИ У ФАЙЛ?

Якщо інструмент передбачає поле для коментаря, підтвердження або джерела — зазначте там документ, посилання, статистичний показник, результати опитування чи інше підтвердження, на якому ґрунтується відповідь.

02

ОЦІНЮЄМО РІВЕНЬ МОЛОДІЖНОЇ УЧАСТІ

Після збору інформації команда переходить до спільного оцінювання. Це принципово командний процес.

- Крок 6. Обговоріть питання командою;
- Крок 7. Внесіть узгоджену відповідь;
- Крок 8. Перевірте, чи заповнені всі 48 питань;
- Крок 9. Відкрийте дашборд;
- Крок 10. Інтерпретуйте результат.

Завантажити інструмент для
проведення аудиту молодіжної
участі в громаді

СПІЛЬНЕ ОЦІНЮВАННЯ

Учасники та учасниці можуть по-різному сприймати одну й ту саму ситуацію. Наприклад, представник молодіжної ради може вважати певну процедуру зрозумілою, оскільки користується нею постійно, а ті, хто не залучені до молодіжних структур, можуть навіть не знати про її існування. **Саме дискусія навколо таких відмінностей є важливою частиною аудиту.**

НИЖЧИЙ РЕЗУЛЬТАТ — ЦЕ СИГНАЛ

6 Обговоріть питання командою

ЩО РОБИМО?

Перед тим як обрати відповідь, команда обговорює наявні дані та різні точки зору.

ЯК ПРАЦЮВАТИ?

- Прочитайте запитання.
- Перегляньте зібрані докази.
- Дайте можливість висловитися різним членам команди.
- Порівняйте аргументи.
- Узгодьте фінальну відповідь.

ТИПОВА ПОМИЛКА

Спочатку обрати бажаний бал, а потім шукати пояснення, чому він правильний.

ПРАВИЛЬНА ПОСЛІДОВНІСТЬ

Дані → обговорення → висновок → оцінка

7 Внесіть узгоджену відповідь

ЩО РОБИМО?

Після обговорення обираємо в таблиці відповідь, яка найкраще відповідає фактичній ситуації в громаді.

ДЕ ЦЕ ЗНАЙТИ?

У колонці для відповіді / оцінювання поруч із відповідним питанням.

НА ЩО ЗВЕРНУТИ УВАГУ?

Оцінюйте те, що відбувається зараз, а не те, що хочете зробити в майбутньому. Якщо громада лише планує створити певний механізм участі, але він ще не працює, не варто оцінювати його так, ніби молодь уже може ним користуватися.

ПОРАДА

Якщо команда довго не може погодити відповідь — поверніться до доказів. Часто суперечка про бал означає, що вам бракує інформації.

ВІД ВІДПОВІДЕЙ — ДО ЗАГАЛЬНОЇ КАРТИНИ

8 Перевірте, чи заповнені всі 48 питань

Перед переходом до результатів переконайтеся, що команда пройшла весь опитувальник. Не аналізуйте фінальний результат на основі частково заповненого файлу, оскільки це може викривити загальну картину.

Після завершення рекомендуємо ще раз швидко пройти всі відповіді та перевірити:

Чи можемо ми пояснити, чому поставили саме таку оцінку?

Якщо відповідь «ні» — варто повернутися до цього пункту.

Опитувальник молодіжного аудиту участі					
Нижче наведено таблицю з питань 0-4. Додавайте коментарі та докази: посилання, скріншоти, цитати з інтерв'ю або короткі описи спостереження.					
№	Блок	Питання / Індикатор	Оцінка 0-4	Коментар команди	Джерело / доказ
1	Навність можливостей для участі молоді	У громаді існують формальні механізми участі молоді: молодіжна рада, робочі групи, консультації, громадські слухання.	→		
2	Навність можливостей для участі молоді	Молодь може поділяти власні ідеї, пропозиції або ініціативи до органів місцевого самоврядування.	→		
3	Навність можливостей для участі молоді	У громаді є молодіжний центр, простір, каб. або інші місця для молодіжної активності.	→		
4	Навність можливостей для участі молоді	У громаді є вихована особа, піврозміл або посадовець, до якого молодь може звернутися.	→		
5	Навність можливостей для участі молоді	У громаді існують регулярні заходи, зустрічі або формати взаємодії з молоддю.	→		
6	Навність можливостей для участі молоді	Учасі молоді передбачено в місцевій програмі, стратегії або плані розвитку громади.	→		
7	Доступність інформації	Інформація про можливості участі молоді легко знайти на офіційних каналах громади.	→		
8	Доступність інформації	Інформація написана зрозумілою мовою і пояснює, що саме може зробити молодь.	→		
9	Доступність інформації	Громада використовує канали, якими реально користується молодь: соціальні мережі, месенджери, чатли або студентські чати.	→		
10	Доступність інформації	Анонси консультацій, заходів, конкурсів або зустрічей публікуються заздалегідь.	→		
11	Доступність інформації	Інформація містить чіткі контакти, адреси та настанови кроки.	→		
12	Доступність інформації	Інформаційні матеріали доступні для молоді з різними потребами, окремим онлайн і в доступному форматі.	→		

9 Відкрийте дашборд

ЩО РОБИМО?

Переходимо від окремих відповідей до загальної картини.

ДЕ ЦЕ ЗНАЙТИ?

Вкладка з автоматичним дашбордом.

На дашборді команда бачить:

- загальний результат;
- визначений рівень молодіжної участі;
- результати за тематичними блоками;
- сильніші напрями;
- слабші напрями;
- блок, який потребує першочергової уваги.

Важливо: не змінюйте формули та автоматично розраховані поля дашборду.

Результати молодіжного аудиту: дашборд, сходінка Харта та рекомендації					
Автоматично формується на основі заповненого опитувальника. Результат є орієнтовною даниною для планування подальших дій молодіжної команди.					
1					
2					
3					
4					
5					
6					
7					
8					
9					
10					
11					
12					
13					
14					
15					

10 ІНТЕРПРЕТУЙТЕ РЕЗУЛЬТАТ

Не обмежуйтеся тим, щоб просто подивитися на отриманий бал. Проведіть коротке командне обговорення.

Чи погоджуємося ми з результатом?

Що у громаді підтверджує його?

Що нас здивувало?

Які блоки мають найнижчі показники?

Які сильні сторони ми побачили?

Де найбільша різниця між тим, як ми сприймали ситуацію до аудиту, і тим, що показали дані?

ЯКЩО КОМАНДА НЕ ПОГОДЖУЄТЬСЯ З РЕЗУЛЬТАТОМ

Не потрібно змінювати відповіді лише для того, щоб отримати інший бал.

Натомість поверніться до відповідних питань і перевірте:

- чи правильно ви зрозуміли критерій;
- чи достатньо у вас інформації;
- чи відповідає виставлена оцінка зібраним доказам.

28	Автоматичний опис результату та рекомендації									
29	Після заповнення опитувальника тут з'явиться коротке пояснення поточної сходянки участі.									
30										
31	Після заповнення опитувальника тут з'являться автоматичні рекомендації для переходу на наступний рівень участі.									
32										
33										
34										
35	Обговорення команди: перші висновки та кроки									
36	Який блок є найслабшим і чому?									
37	Яку конкретну проблему ми бачимо?									
38	Кого ця проблема стосується?									
39	Які докази ми маємо?									
40	Що можна змінити протягом 1–2 місяців?									
41	Яка наша перша реалістична дія?									
42	До кого потрібно звернутися?									
43	Якого результату ми хочемо досягти?									
44										
45										
<div><div><div><div><div></div><div></div></div><div><div></div><div></div></div></div><div><div></div><div></div></div><div><div></div><div></div></div><div><div></div><div></div></div><div><div></div><div></div></div><div><div></div><div></div></div><div><div></div><div></div></div><div><div></div><div></div></div><div><div></div><div></div></div><div><div></div><div></div></div><div><div></div><div></div></div><div><div></div><div></div></div><div><div></div><div></div></div><div><div></div><div></div></div><div><div></div><div></div></div><div><div></div><div></div></div><div><div></div><div></div></div><div><div></div><div></div></div><div><div></div><div></div></div><div><div></div><div></div></div><div><div></div><div></div></div><div><div></div><div></div></div><div><div></div><div></div></div><div><div></div><div></div></div><div><div></div><div></div></div><div><div></div><div></div></div><div><div></div><div></div></div><div><div></div><div></div></div><div><div></div><div></div></div><div><div></div><div></div></div><div><div></div><div></div></div><div><div></div><div></div></div><div><div></div><div></div></div><div><div></div><div></div></div><div><div></div><div></div></div><div><div></div><div></div></div><div><div></div><div></div></div><div><div></div><div></div></div><div><div></div><div></div></div><div><div></div><div></div></div><div><div></div><div></div></div><div><div></div><div></div></div><div><div></div><div></div></div><div><div></div><div></div></div><div><div></div><div></div></div><div><div></div><div></div></div><div><div></div><div></div></div><div><div></div><div></div></div><div><div></div><div></div></div><div><div></div><div></div></div><div><div></div><div></div></div><div><div></div><div></div></div><div><div></div><div></div></div><div><div></div><div></div></div><div><div></div><div></div></div><div><div></div><div></div></div><div><div></div><div></div></div><div><div></div><div></div></div><div><div></div><div></div></div><div><div></div><div></div></div><div><div></div><div></div></div><div><div></div><div></div></div><div><div></div><div></div></div><div><div></div><div></div></div><div><div></div><div></div></div><div><div></div><div></div></div><div><div></div><div></div></div><div><div></div><div></div></div><div><div></div><div></div></div><div><div></div><div></div></div><div><div></div><div></div></div><div><div></div><div></div></div><div><div></div><div></div></div><div><div></div><div></div></div><div><div></div><div></div></div><div><div></div><div></div></div><div><div></div><div></div></div><div><div></div><div></div></div><div><div></div><div></div></div><div><div></div><div></div></div><div><div></div><div></div></div><div><div></div><div></div></div><div><div></div><div></div></div><div><div></div><div></div></div><div><div></div><div></div></div><div><div></div><div></div></div><div><div></div><div></div></div><div><div></div><div></div></div><div><div></div><div></div></div><div><div></div><div></div></div><div><div></div><div></div></div><div><div></div><div></div></div><div><div></div><div></div></div><div><div></div><div></div></div><div><div></div><div></div></div><div><div></div><div></div></div><div><div></div><div></div></div><div><div></div><div></div></div><div><div></div><div></div></div><div><div></div><div></div></div><div><div></div><div></div></div><div><div></div><div></div></div><div><div></div><div></div></div><div><div></div><div></div></div><div><div></div><div></div></div><div><div></div><div></div></div><div><div></div><div></div></div><div><div></div><div></div></div><div><div></div><div></div></div><div><div></div><div></div></div><div><div></div><div></div></div><div><div></div><div></div></div><div><div></div><div></div></div><div><div></div><div></div></div><div><div></div><div></div></div><div><div></div><div></div></div><div><div></div><div></div></div><div><div></div><div></div></div><div><div></div><div></div></div><div><div></div><div></div></div><div><div></div><div></div></div><div><div></div><div></div></div><div><div></div><div></div></div><div><div></div><div></div></div><div><div></div><div></div></div><div><div></div><div></div></div><div><div></div><div></div></div><div><div></div><div></div></div><div><div></div><div></div></div><div><div></div><div></div></div><div><div></div><div></div></div><div><div></div><div></div></div><div><div></div><div></div></div><div><div></div><div></div></div><div><div></div><div></div></div><div><div></div><div></div></div><div><div></div><div></div></div><div><div></div><div></div></div><div><div></div><div></div></div><div><div></div><div></div></div><div><div></div><div></div></div><div><div></div><div></div></div><div><div></div><div></div></div><div><div></div><div></div></div><div><div></div><div></div></div><div><div></div><div></div></div><div><div></div><div></div></div><div><div></div><div></div></div><div><div></div><div></div></div><div><div></div><div></div></div><div><div></div><div></div></div><div><div></div><div></div></div><div><div></div><div></div></div><div><div></div><div></div></div><div><div></div><div></div></div><div><div></div><div></div></div><div><div></div><div></div></div><div><div></div><div></div></div><div><div></div><div></div></div><div><div></div><div></div></div><div><div></div><div></div></div><div><div></div><div></div></div><div><div></div><div></div></div><div><div></div><div></div></div><div><div></div><div></div></div><div><div></div><div></div></div><div><div></div><div></div></div><div><div></div><div></div></div><div><div></div><div></div></div><div><div></div><div></div></div><div><div></div><div></div></div><div><div></div><div></div></div><div><div></div><div></div></div><div><div></div><div></div></div><div><div></div><div></div></div><div><div></div><div></div></div><div><div></div><div></div></div><div><div></div><div></div></div><div><div></div><div></div></div><div><div></div><div></div></div><div><div></div><div></div></div><div><div></div><div></div></div><div><div></div><div></div></div><div><div></div><div></div></div><div><div></div><div></div></div><div><div></div><div></div></div><div><div></div><div></div></div><div><div></div><div></div></div><div><div></div><div></div></div><div><div></div><div></div></div><div><div></div><div></div></div><div><div></div><div></div></div><div><div></div><div></div></div><div><div></div><div></div></div><div><div></div><div></div></div><div><div></div><div></div></div><div><div></div><div></div></div><div><div></div><div></div></div><div><div></div><div></div></div><div><div></div><div></div></div><div><div></div><div></div></div><div><div></div><div></div></div><div><div></div><div></div></div><div><div></div><div></div></div><div><div></div><div></div></div><div><div></div><div></div></div><div><div></div><div></div></div><div><div></div><div></div></div><div><div></div><div></div></div><div><div></div><div></div></div><div><div></div><div></div></div><div><div></div><div></div></div><div><div></div><div></div></div><div><div></div><div></div></div><div><div></div><div></div></div><div><div></div><div></div></div><div><div></div><div></div></div><div><div></div><div></div></div><div><div></div><div></div></div><div><div></div><div></div></div><div><div></div><div></div></div><div><div></div><div></div></div><div><div></div><div></div></div><div><div></div><div></div></div><div><div></div><div></div></div><div><div></div><div></div></div><div><div></div><div></div></div><div><div></div><div></div></div><div><div></div><div></div></div><div><div></div><div></div></div><div><div></div><div></div></div><div><div></div><div></div></div><div><div></div><div></div></div><div><div></div><div></div></div><div><div></div><div></div></div><div><div></div><div></div></div><div><div></div><div></div></div><div><div></div><div></div></div><div><div></div><div></div></div><div><div></div><div></div></div><div><div></div><div></div></div><div><div></div><div></div></div><div><div></div><div></div></div><div><div></div><div></div></div><div><div></div><div></div></div><div><div></div><div></div></div><div><div></div><div></div></div><div><div></div><div></div></div><div><div></div><div></div></div><div><div></div><div></div></div><div><div></div><div></div></div><div><div></div><div></div></div><div><div></div><div></div></div><div><div></div><div></div></div><div><div></div><div></div></div><div><div></div><div></div></div><div><div></div><div></div></div><div><div></div><div></div></div><div><div></div><div></div></div><div><div></div><div></div></div><div><div></div><div></div></div><div><div></div><div></div></div><div><div></div><div></div></div><div><div></div><div></div></div><div><div></div><div></div></div><div><div></div><div></div></div><div><div></div><div></div></div><div><div></div><div></div></div><div><div></div><div></div></div><div><div></div><div></div></div><div><div></div><div></div></div><div><div></div><div></div></div><div><div></div><div></div></div><div><div></div><div></div></div><div><div></div><div></div></div><div><div></div><div></div></div><div><div></div><div></div></div><div><div></div><div></div></div><div><div></div><div></div></div><div><div></div><div></div></div><div><div></div><div></div></div><div><div></div><div></div></div><div><div></div><div></div></div><div><div></div><div></div></div><div><div></div><div></div></div><div><div></div><div></div></div><div><div></div><div></div></div><div><div></div><div></div></div><div><div></div><div></div></div><div><div></div><div></div></div><div><div></div><div></div></div><div><div></div><div></div></div><div><div></div><div></div></div><div><div></div><div></div></div><div><div></div><div></div></div><div><div></div><div></div></div><div><div></div><div></div></div><div><div></div><div></div></div><div><div></div><div></div></div><div><div></div><div></div></div><div><div></div><div></div></div><div><div></div><div></div></div><div><div></div><div></div></div><div><div></div><div></div></div><div><div></div><div></div></div><div><div></div><div></div></div><div><div></div><div></div></div><div><div></div><div></div></div><div><div></div><div></div></div><div><div></div><div></div></div><div><div></div><div></div></div><div><div></div><div></div></div><div><div></div><div></div></div><div><div></div><div></div></div><div><div></div><div></div></div><div><div></div><div></div></div><div><div></div><div></div></div><div><div></div><div></div></div><div><div></div><div></div></div><div><div></div><div></div></div><div><div></div><div></div></div><div><div></div><div></div></div><div><div></div><div></div></div><div><div></div><div></div></div><div><div></div><div></div></div><div><div></div><div></div></div><div><div></div><div></div></div><div><div></div><div></div></div><div><div></div><div></div></div><div><div></div><div></div></div><div><div></div><div></div></div><div><div></div><div></div></div><div><div></div><div></div></div><div><div></div><div></div></div><div><div></div><div></div></div><div><div></div><div></div></div><div><div></div><div></div></div><div><div></div><div></div></div><div><div></div><div></div></div><div><div></div><div></div></div><div><div></div><div></div></div><div><div></div><div></div></div><div><div></div><div></div></div><div><div></div><div></div></div><div><div></div><div></div></div><div><div></div><div></div></div><div><div></div><div></div></div><div><div></div><div></div></div><div><div></div><div></div></div><div><div></div><div></div></div><div><div></div><div></div></div><div><div></div><div></div></div><div><div></div><div></div></div><div><div></div><div></div></div><div><div></div><div></div></div><div><div></div><div></div></div><div><div></div><div></div></div><div><div></div><div></div></div><div><div></div><div></div></div><div><div></div><div></div></div><div><div></div><div></div></div><div><div></div><div></div></div><div><div></div><div></div></div></div></div>										

03

ПЕРЕТВОРЮЄМО РЕЗУЛЬТАТИ НА ДІЇ

Аудит має сенс тоді, коли після запитання **«Де ми зараз?»** команда переходить до запитання: **«Що ми можемо змінити?»**

- Крок 11. Визначте пріоритетні проблеми та бар'єри;
- Крок 12. Створіть мапу стейкхолдерів;
- Крок 13. Сформулюйте рекомендації;
- Крок 14. Сформулюйте план дій.

Завантажити інструмент для проведення аудиту молодіжної участі в громаді

11

ВИЗНАЧТЕ ПРІОРИТЕТНІ ПРОБЛЕМИ ТА БАР'ЄРИ

Не намагайтеся одночасно вирішити всі проблеми, які виявив аудит. Оберіть кілька пріоритетів, щодо яких команда реально може розпочати роботу.

Переглядаємо слабші блоки дашборду та визначаємо, що саме стоїть за низьким результатом.

РЕЗУЛЬТАТ

Молодь мало бере участь у консультаціях.

Це ще не сформульований бар'єр. Поставте додаткове питання:

Чому?

ТИПОВА ПОМИЛКА

Записати надто загальну проблему: «Молодь неактивна».

КРАЩЕ

Сформулювати конкретний бар'єр, на який можна впливати.

МОЖЛИВІ ПРИЧИНИ

- молодь не знає про консультації;
- інформація публікується у каналах, якими молодь не користується;
- процедура подання пропозицій незрозуміла;
- консультації проходять у незручний час;
- молоді люди не бачать, що їхні пропозиції впливають на рішення;
- окремі групи молоді мають додаткові бар'єри для участі.

Саме на рівні причин починають з'являтися рішення.

31	3. План дій команди					
32	№	Проблема / бар'єр	Докази	Бажана зміна	Цільовий стейкхолдер	Перша дія
33	1					
34	2					
35	3					
36	4					
37	5					
38	6					
39	7					
40	8					
41	9					
42	10					

+ ≡ 01 Паспорт ▾ 02 Опитувальник ▾ 03 Дашборд ▾ 04 План взаємодії ▾ 05 Методологія ▾

12 СТОРІТЬ МАПУ СТЕЙКХОЛДЕРІВ

Для обраної проблеми визначаємо всіх, хто може на неї впливати або кого вона стосується.

ЗАПИТАЙТЕ

Хто ухвалює рішення?

Хто має необхідні ресурси?

Хто може підтримати нашу пропозицію?

Хто може бути не зацікавлений у змінах?

Чий голос обов'язково потрібно почути?

Під час практичної апробації інструменту команди використовували матрицю стейкхолдерів як основу для подальшого планування та визначення відповідальних за конкретні дії.

СТЕЙКХОЛДЕРАМИ МОЖУТЬ БУТИ

- молоді люди
- молодіжний центр
- місцева рада
- заклади освіти
- місцеві медіа
- батьки або ті, хто їх замінюють
- молодіжна рада
- структурний підрозділ з питань молоді
- профільні комісії
- громадські організації
- бізнес
- інші групи та інституції залежно від проблеми

№	Стейкхолдер	Сектор	Вплив 1-5	Зацікавленість 1-5	Поточна позиція
1					
2					
3					
4					
5					
6					
7					
8					
9					
10					
11					
12					
13					
14					
15					

2. Матриця впливу та зацікавленості

+

≡

01 Паспорт

02 Опитувальник

03 Дашборд

04 План взаємодії

05 Методологія

13

СФОРМУЛЮЙТЕ
РЕКОМЕНДАЦІЇ

Тепер перетворіть визначені бар'єри на **можливі рішення**.

ХОРОША РЕКОМЕНДАЦІЯ МАЄ БУТИ:

конкретною

зрозуміло, що пропонується зробити;

реалістичною

її можна реалізувати у контексті громади;

пов'язаною з проблемою

вона усуває або зменшує конкретний бар'єр;

адресною

зрозуміло, хто може її реалізувати.

Порада: не всі рекомендації має реалізовувати сама молодіжна команда. Частина з них може бути адресована органу місцевого самоврядування, молодіжному центру, закладам освіти чи іншим стейкхолдерам.

«Покращити комунікацію з молоддю».

«Створити єдиний регулярний канал інформування молоді про консультації, можливості участі та молодіжні заходи та визначити відповідального за його щотижневе оновлення».

31	Відповідальний/на	Дедлайн	Очікуваний результат	Статус	Примітка
32					
33					
34					
35					
36					
37					
38					
39					
40					
41					
42					
43					

Не розпочато

У процесі

Виконано

Потребує перегляду

01 Паспорт

02 Опитувальник

03 Дашборд

04 План взаємодії

05 Методологія

14

СФОРМУЙТЕ ПЛАН ДІЙ

Фінальний крок — відповісти на питання: **що конкретно ми робимо після аудиту?**

Для кожного пріоритету визначте:

Проблему / бар'єр	Що саме потрібно змінити?
Дію	Що конкретно буде зроблено?
Очікуваний результат	Як зрозуміємо, що дія дала результат?
Відповідального	Хто координує виконання?
Партнерів	Хто ще має бути залучений?
Термін	До якої дати це потрібно зробити?

УМОВНИЙ ПРИКЛАД

ПРОБЛЕМА	Молодь недостатньо знає про можливості молодіжного центру.
ДІЯ	Провести опитування молоді щодо інформаційних каналів та на його основі оновити комунікаційний план молодіжного центру.
ВІДПОВІДАЛЬНИЙ	Молодіжний центр.
ПАРТНЕРИ	Молодіжна рада, заклади освіти.
ТЕРМІН	До 30 вересня
ОЧІКУВАНИЙ РЕЗУЛЬТАТ	Визначено найбільш ефективні канали комунікації та запроваджено регулярне інформування молоді через них.

Під час апробації інструменту команди саме таким чином переходили від аналізу дашборду до визначення дедлайнів, відповідальних та очікуваних результатів.

4. Фіксація результатів взаємодії						
№	Дія	Дата	З ким взаємодіяти	Що відбулося	Результат	Що не вдалося
1						
2						
3						
4						
5						
6						
7						
8						

+ ≡ 01 Паспорт ▾ 02 Опитувальник ▾ 03 Дашборд ▾ 04 План взаємодії ▾ 05 Методологія ▾

АУДИТ ЗАВЕРШЕНО.

ЩО ДАЛІ?

Заповнення Excel-файлу — не фінальна точка.

Після завершення аудиту рекомендуємо команді:

- погодити ключові висновки;
- визначити 2—5 пріоритетних питань;
- обговорити результати з молоддю;
- презентувати результати ключовим стейкхолдерам громади;
- домовитися про конкретні наступні дії;
- зафіксувати відповідальних і терміни;
- повернутися до плану дій через визначений період;
- через певний час повторити аудит і порівняти результати.

ПОВТОРНЕ ПРОХОДЖЕННЯ

Повторне проходження інструменту особливо цінне. Воно дозволяє перетворити аудит із одноразового дослідження на **інструмент моніторингу змін.**

ТОДІ КОМАНДА БАЧИТЬ НЕ ЛИШЕ

«Який рівень молодіжної участі маємо сьогодні?»

АЛЕ Й

«Що змінилося від моменту попереднього аудиту — і чи спрацювали наші дії?»

ГОЛОВНИЙ ПРИНЦИП РОБОТИ З ІНСТРУМЕНТОМ

НЕ ШУКАЙТЕ ПРАВИЛЬНИЙ БАЛ — ШУКАЙТЕ ПРАВДИВУ ВІДПОВІДЬ

Молодіжний аудит не створений для рейтингу громад і не має доводити, що ситуація є кращою чи гіршою, ніж в інших.

Його цінність у тому, щоб команда могла чесно відповісти на три питання:

-
- 01 Де ми перебуваємо зараз?
 - 02 Що заважає молоді повноцінно брати участь?
 - 03 Що конкретно ми можемо зробити, щоб це змінити?

КЕЙСИ МОЛОДІЖНИХ КОМАНД

У цьому розділі – кейси чотирьох громад, які провели молодіжний аудит за однаковою структурою.

ГРОМАДА	ОБЛАСТЬ	СХОДИНКА ХАРТА	(РІВЕНЬ УЧАСТІ)
01 Бурштинська громада	Івано-Франківська область	5	«Консультування»
02 Богодухівська громада	Харківська область	6	«Ініційовано дорослими, рішення спільні з молоддю»
03 Миколаївська громада	Миколаївська область	7	«Ініційовано молоддю та реалізовано молоддю»
04 Івано-Франківська громада	Івано-Франківська область	6	«Ініційовано дорослими, рішення спільні з молоддю»

КЕЙС 01

Бурштинська міська територіальна громада

ПРО КОМАНДУ

Молодіжний аудит провела команда із семи учасників та учасниць, яка об'єднала представників Молодіжного центру «Каганець», Молодіжної ради м. Бурштин, міської ради, волонтерської спільноти, учнівського та студентського самоврядування. До подальшого аналізу результатів також долучилися представники профільних підрозділів міської ради та місцевих молодіжних структур.

ПЕРЕДІСТОРІЯ

У Бурштинській громаді вже сформована значна частина інфраструктури для молодіжної участі: працюють Молодіжна рада та Молодіжний центр «Каганець», діє місцева програма молодіжної політики, проводяться заходи та передбачена підтримка молодіжних ініціатив.

УЧАСТЬ МОЛОДІ БЕЗ БАР'ЄРІВ

5 СХОДИНКА ХАРТА «Консультування»

ЯК ПРОХОДИВ АУДИТ

Команда аналізувала сайт і соціальні мережі громади, місцеві програми та стратегію, спілкувалася з молоддю, представниками і представницями місцевої влади, Молодіжної ради та Молодіжного центру, а також використовувала власні спостереження.

ЩО ПОКАЗАВ АУДИТ?

Загальний результат відповідав 5-й сходінці Харта — «Консультування». Молодь має можливості висловлювати свою думку, однак її участь ще не завжди переходить у системне спільне прийняття рішень.

КЛЮЧОВІ ВИСНОВКИ КОМАНДИ

Аудит став основою для спільного планування подальших дій. Команда сформувала матрицю ключових стейкхолдерів, визначила пріоритетні бар'єри, відповідальних, дедлайни та очікувані результати. Серед напрацювань — посилення співпраці із закладами освіти та класними керівниками, зрозуміліше інформування молоді про можливості Молодіжного центру і Молодіжної ради, проведення консультацій із молоддю та створення механізмів регулярнішої взаємодії. На момент завершення аудиту команда вже розпочала підготовку опитування молоді щодо її потреб та інтересів.

ВИВЧЕНІ УРОКИ / ЩО МИ ЗРОЗУМІЛИ

Головний висновок команди —

«За результатами молодіжного аудиту ми зрозуміли, що в нашій громаді багато можливостей для молоді, але через незрозумілість процедури участі мало хто знає, як ними скористатися. Дійшли висновку, що потрібно співпрацювати з класними керівниками, батьками, відділом молоді та спорту, молоддю - інформувати їх про заходи. Першочергово ми плануємо зробити опитування, щоб проаналізувати потреби молоді»

НАСТУПНІ КРОКИ

Своїм пріоритетом команда визначила посилити інформування через школи та молодіжні канали, проводити консультації з учнівським і студентським самоврядуванням та зробити процедури взаємодії з Молодіжною радою і місцевою владою більш зрозумілими.

КЕЙС 02

Богодухівська міська територіальна громада

ПРО КОМАНДУ

Молодіжний аудит провела команда із шести представників і представниць Молодіжної ради Богодухівської громади віком від 14 до 29 років. У команді були голова та секретар Молодіжної ради, представники напрямів молодіжної політики, інституційного розвитку, культури й дозвілля, HR та партнерств. Один з учасників команди має статус ВПО.

ПЕРЕДІСТОРІЯ

Богодухівська громада працює у складному безпековому контексті: близькість до кордону та зони бойових дій, повітряні тривоги й транспортні проблеми впливають на повсякденне життя та можливості брати участь у заходах. Водночас у громаді діють Молодіжна рада, місцева програма молодіжної політики, проводяться молодіжні заходи та підтримуються окремі ініціативи. Тому для команди було важливо подивитися глибше: наскільки ці можливості доступні різним молодим людям і чи справді молодь може впливати на рішення громади.

ЩО ПОКАЗАВ АУДИТ?

Загальний результат громади відповідав 6-й сходинці Харта — «Ініційовано дорослими, рішення спільні з молоддю». Тобто молодь уже реально залучена до ухвалення рішень, але ініціатива процесів часто залишається за дорослими або інституціями.

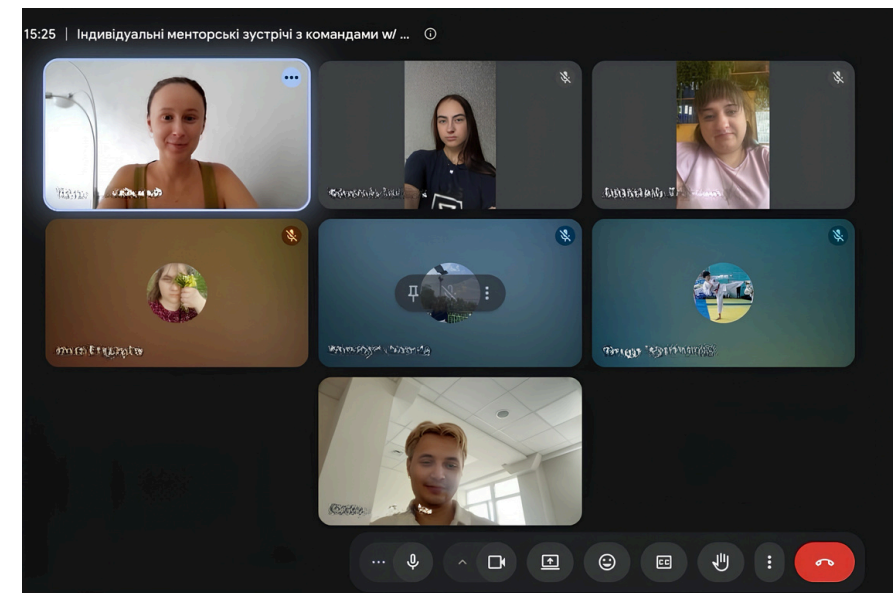
6

СХОДИНКА ХАРТА

«Ініційовано дорослими, рішення спільні з молоддю»

ЯК ПРОХОДИВ АУДИТ

Команда поєднала аналіз сайту та соціальних мереж громади, місцевих документів і програм із опитуванням та розмовами з молоддю, консультаціями всередині Молодіжної ради й власними спостереженнями. Після збору даних учасники та учасниці систематизували результати, визначили основні бар'єри та сформули перелік можливих дій. Особливу увагу приділили не лише фізичній доступності, а й інформаційним, цифровим, транспортним, часовим і фінансовим бар'єрам участі.

КЛЮЧОВІ ВИСНОВКИ КОМАНДИ

- Найсильнішим напрямом став реальний вплив молоді на рішення: аудит показав, що молодь має досвід не лише участі у заходах, а й впливу на окремі процеси в громаді.
- Найслабший блок — інклюзивність і безбар'єрність участі. Не завжди системно враховуються транспортні, часові, цифрові та фінансові бар'єри, які можуть ускладнювати участь різних груп.
- Інформація про можливості потребує ширшого поширення: значна частина комунікації відбувається через ресурси Молодіжної ради та Telegram, тоді як інші канали, якими користуються школярі й молодь, залучені недостатньо.
- Процедури участі можна зробити простішими. Для подання ідей молоді переважно доступні формальні механізми — письмові звернення або електронні петиції.
- Громаді бракує офіційного постійного молодіжного простору, хоча робота над його створенням уже ведеться.

ЗМІНИ ТА НАПРАЦЮВАННЯ У ГРОМАДІ

За результатами аудиту команда не обмежилася фіксацією проблем, а сформувала карту стейкхолдерів і конкретний план взаємодії. Серед напрацьованих рішень — запровадження чекліста доступності для молодіжних заходів, збільшити поширення інформації через офіційні ресурси громади, школи та Instagram, створення простої форми для подання молодіжних ідей, посилення зворотного зв'язку після консультацій, залучення Молодіжної ради до підготовки рішень на ранніх етапах та подальша робота над молодіжним простором.

ВИВЧЕНІ УРОКИ / ЩО МИ ЗРОЗУМІЛИ

«Безбар'єрність – це не лише про фізичний доступ до будівлі чи простору. Це також про можливість отримувати послуги, користуватися цифровими ресурсами, брати участь у житті громади та бути почутим незалежно від обставин».

Для команди аудит став способом подивитися на молодіжну участь комплексно. Важливо не лише створювати можливості, а й перевіряти, хто реально може ними скористатися, кому вони залишаються недоступними і чому.

НАСТУПНІ КРОКИ

Першим практичним кроком команда визначила додаткове опитування молоді, щоб виділити 2–3 найбільш актуальні потреби та бар'єри. Результати планують презентувати міській раді та разом визначити конкретні рішення. Надалі отримані дані й інструменти аудиту команда планує використовувати у роботі Молодіжної ради — під час підготовки пропозицій, планування ініціатив та системної роботи над доступністю молодіжної участі в громаді.

КЕЙС 03

Миколаївська міська територіальна громада

ПРО КОМАНДУ

Молодіжний аудит провела команда із трьох молодих людей віком 20–24 роки. До команди увійшли Христина, Олександра та Данило, які поєднали лідерський, комунікаційний та аналітичний досвід. Результати аудиту надалі були представлені Раді з питань молодіжної політики при Миколаївському міському голові та передані Управлінню молодіжної політики міської ради.

ПЕРЕДІСТОРІЯ

Миколаїв працює у складних умовах повномасштабної війни, регулярних повітряних тривог та відновлення міської інфраструктури. Водночас у громаді вже сформоване активне молодіжне середовище: працюють Рада з питань молодіжної політики, молодіжний простір «Хвиля», Управління молодіжної політики, громадські організації та партнерські ініціативи. Тому для команди важливо було дослідити не лише наявність можливостей для молоді, а й те, наскільки вони доступні різним групам: молоді з інвалідністю та маломобільним людям, ВПО, ветеранам, мешканцям віддалених районів та тим, хто потребує додаткової підтримки.

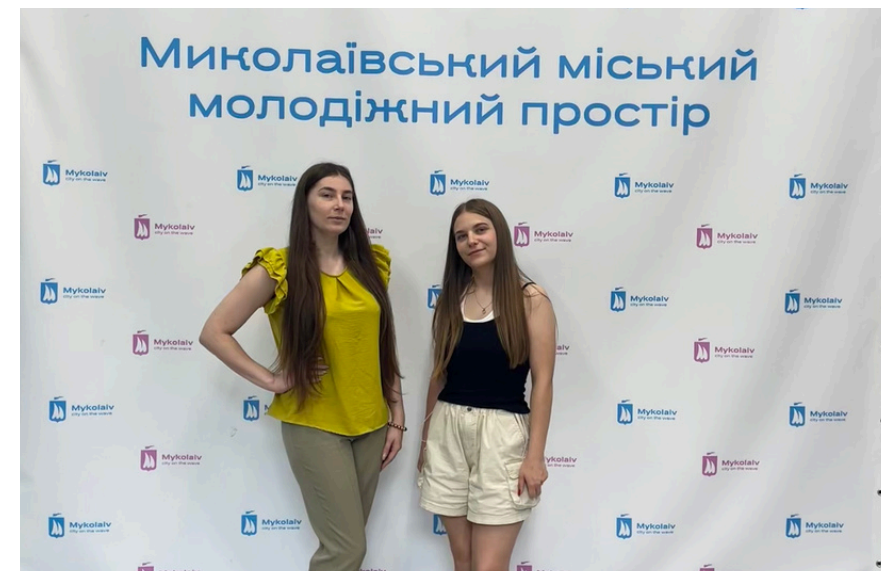
7

СХОДИНКА ХАРТА

«Ініційовано молоддю та реалізовано молоддю»

ЯК ПРОХОДИВ АУДИТ

Команда аналізувала сайт і соціальні мережі міської ради та молодіжних структур, місцеві документи й програми, діяльність молодіжних просторів, а також використовувала попередньо зібрані дані опитувань молоді та практичний досвід взаємодії з молодіжною сферою міста. Окрему увагу приділили молодіжному простору «Хвиля», інформаційній доступності, можливостям подання молодіжних пропозицій, участі мешканців віддалених районів та доступності послуг для різних груп.

ЩО ПОКАЗАВ АУДИТ?

Миколаїв продемонстрував один із найвищих результатів молодіжної участі — 7-му сходинку Харта — «Ініційовано молоддю та реалізовано молоддю».

КЛЮЧОВІ ВИСНОВКИ КОМАНДИ

Водночас аудит показав кілька важливих зон для розвитку:

- Найсильніший напрям — ресурси та підтримка молодіжних ініціатив: цей блок отримав максимальні 4 із 4. У молоді є простори, консультаційна та організаційна підтримка, навчальні можливості й механізми реалізації власних ініціатив.
- Високим є і реальний вплив молоді на рішення — 3,83 із 4. Молоді люди не лише беруть участь у заходах, а й ініціюють власні проєкти та взаємодіють із міськими структурами.
- Найслабшим блоком стала «Інклюзивність і безбар'єрність участі» — 3,17 із 4. Зокрема, залишаються питання фізичної доступності: простір «Хвиля» розташований на другому поверсі, і для забезпечення повного доступу триває робота над облаштуванням ліфта.
- Молоді з віддалених районів складніше долучатися до активностей, оскільки значна частина заходів концентрується в центрі міста.
- Потребує покращення зрозуміле й комплексне інформування про молодіжні можливості та доступну підтримку для ветеранів, ВПО, людей з інвалідністю й інших груп молоді.

ЗМІНИ ТА НАПРАЦЮВАННЯ У ГРОМАДІ

Результати аудиту команда презентувала всьому складу Ради з питань молодіжної політики та передала до Управління молодіжної політики Миколаївської міської ради. Також сформовано план взаємодії зі стейкхолдерами, до якого увійшли Управління молодіжної політики, Департамент ЖКГ, Департамент містобудування та архітектури, Центр соціальних служб, громадські організації, що працюють з людьми з інвалідністю, молодіжні організації та інші партнери. Для визначених проблем команда зафіксувала конкретні дії та очікувані результати.

ВИВЧЕНІ УРОКИ / ЩО МИ ЗРОЗУМІЛИ

«Безбар'єрність – це не лише можливість фізично потрапити до молодіжного простору. Важливо, щоб кожна молода людина могла дізнатися про можливості, скористатися ними, долучитися до життя громади та бути почутою».

Аудит показав команді важливу річ: високий загальний рівень молодіжної участі ще не гарантує, що ця участь однаково доступна для всіх. Наступний крок — не просто створювати більше можливостей, а системно перевіряти, хто ними користується, а хто залишається поза ними через фізичні, транспортні, інформаційні чи соціальні бар'єри.

НАСТУПНІ КРОКИ

Команда планує запустити просту Google-форму для ідей, пропозицій і проблем молоді, а також створити єдиний інформаційний матеріал із можливостями підтримки для ветеранів та УБД (учасник бойових дій), ВПО, людей з інвалідністю і тих, хто потребує психологічної чи гуманітарної допомоги. Разом із профільними департаментами міської ради команда також планує опрацювати подальші кроки щодо фізичної доступності молодіжного простору «Хвиля» та розширення молодіжних активностей на віддалені райони Миколаєва.

КЕЙС 04

Івано-Франківська міська територіальна громада

ПРО КОМАНДУ

Молодіжний аудит проводила команда з п'яти представників Івано-Франківська та інших населених пунктів громади. Серед учасників та учасниць — представники і представниці волонтерських ініціатив та учнівського самоврядування, які вже мали досвід роботи з темами інклюзії, безбар'єрності та молодіжної участі.

ПЕРЕДІСТОРІЯ

В Івано-Франківській громаді діють Молодіжна рада, молодіжні простори, профільні структури міської влади, програми та різні формати підтримки молодіжних ініціатив. Тому команда хотіла дослідити не лише те, скільки можливостей створено, а й наскільки вони зрозумілі, доступні та відкриті для різних груп молоді. Особливу увагу приділили фізичній та інформаційній безбар'єрності, можливостям молоді з інвалідністю та ВПО, участі молодих людей із віддалених населених пунктів, а також тому, чи бачить молодь реальний результат власних пропозицій.

ЩО ПОКАЗАВ АУДИТ?

Загальний індекс молодіжної участі становив 3 із 4, що відповідає 6-й сходинці Харта — «Ініційовано дорослими, рішення спільні з молоддю».

6

СХОДИНКА ХАРТА

«Ініційовано дорослими, рішення спільні з молоддю»

ЯК ПРОХОДИВ АУДИТ

Команда проаналізувала офіційні ресурси та місцеві документи, провела опитування 50 респондентів, поспілкувалася з представниками і представницями молоді й місцевої влади та дослідила 10 громадських і молодіжних локацій. Результати також обговорювали з Молодіжною радою та іншими стейкхолдерами. Аудит дозволив зіставити формальні можливості з практичним досвідом молоді та побачити проблеми, які не завжди помітні лише з аналізу документів.

КЛЮЧОВІ ВИСНОВКИ КОМАНДИ

- Найсильнішим блоком стала наявність можливостей для участі — 3,67 із 4. У громаді сформована розвинена молодіжна інфраструктура та існують різні формати залучення.
- Так само високою є доступність інформації — 3,67 із 4, хоча не всі матеріали відповідають принципам доступної комунікації.
- Найслабшим напрямом стала інклюзивність і безбар'єрність — 2,17 із 4. Не всі заходи та простори повною мірою адаптовані для різних груп молоді, а мешканці віддалених населених пунктів мають менше можливостей для участі.
- Таким самим — 2,17 із 4 — виявився показник зворотного зв'язку та підзвітності. Результати консультацій і те, як саме пропозиції молоді вплинули на рішення, публікуються не завжди системно.
- Молодь має реальний вплив і може ініціювати власні проекти, однак процедури участі та контакти для консультацій не завжди достатньо прозорі й зрозумілі.

УЧАСТЬ МОЛОДІ БЕЗ БАР'ЄРІВ

ЗМІНИ ТА НАПРАЦЮВАННЯ У ГРОМАДІ

Аудит не залишився лише дослідженням. Унаслідок діалогу з місцевою владою частково змінили план ремонту дороги на вулиці Мельника. Команда також презентувала рекомендації щодо роботи з різними групами молоді представникам кількох організацій та провела окремі розмови з адміністраціями ліцею № 20 та Природничо-математичного ліцею. За результатами моніторингу сформовано також ширший план дій — від покращення доступної комунікації до створення постійних форматів консультацій із молоддю.

ВИВЧЕНІ УРОКИ / ЩО МИ ЗРОЗУМІЛИ

«Ми зрозуміли, що обмеження створюються не власне особливостями кожної людини, а суспільством, непристосованим для них».

Для команди це стало одним із головних висновків аудиту. Безбар'єрність — це спосіб будувати середовище, у якому різні люди можуть повноцінно брати участь. Моніторинг також показав, наскільки важливо не залишатися байдужими до бар'єрів, дискримінації та суспільних проблем: навіть у громаді з розвинутою молодіжною політикою завжди є куди рухатися далі.

НАСТУПНІ КРОКИ

Команда планує регулярніше інформування про результати консультацій, підготувати рекомендації з доступної комунікації, розширити виїзні та онлайн-формати участі та створити чекліст інклюзивності для молодіжних заходів. Серед подальших пріоритетів — постійний консультаційний формат з питань безбар'єрності, активніше залучення молоді та ВПО, щорічний моніторинг молодіжної участі й розвиток партнерств із громадськими організаціями, владою, закладами освіти та бізнесом.

ПРАКТИЧНІ ПОРАДИ КОМАНДАМ

01 не намагайтеся пройти аудит за одну зустріч

03 залучайте різні групи молоді

05 фіксуйте джерела

07 сприймайте результат як точку початку діалогу, а не як фінальний «вирок» громаді

02 не відповідайте лише на основі власних відчуттів

04 перевіряйте інформацію

06 якщо у команді є різні погляди — обговоріть їх

08 після аудиту обов'язково визначте хоча б кілька реалістичних наступних дій

ЯК ВИКОРИСТАТИ ІНСТРУМЕНТ У СВОЇЙ ГРОМАДІ

- 01 сформууйте команду разом з молодими людьми
- 02 завантажте інструмент
- 03 проведіть аудит
- 04 обговоріть результати
- 05 сформууйте план дій
- 06 презентуйте результати місцевій владі та молоді
- 07 повторіть оцінювання через певний час і порівняйте зміни

ВІДКРИТІ РЕСУРСИ ПРОЄКТУ

EXCEL-ІНСТРУМЕНТ

2026

Участь молоді без бар'єрів: моніторинги громад

Практичний інструмент для
молодіжного аудиту громади

Цей матеріал розроблено громадською організацією «Освіта 360» у консорціумі з ГО «SVOI PRO» та ГО «Жіноче лобі» у межах проєкту «Участь молоді без бар'єрів: моніторинги громад», за фінансової підтримки Ради Європи у межах діяльності проєкту «Молодь за демократію в Україні: Фаза IV». Погляди, викладені в ньому, жодним чином не відображають офіційну позицію Ради Європи.